

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

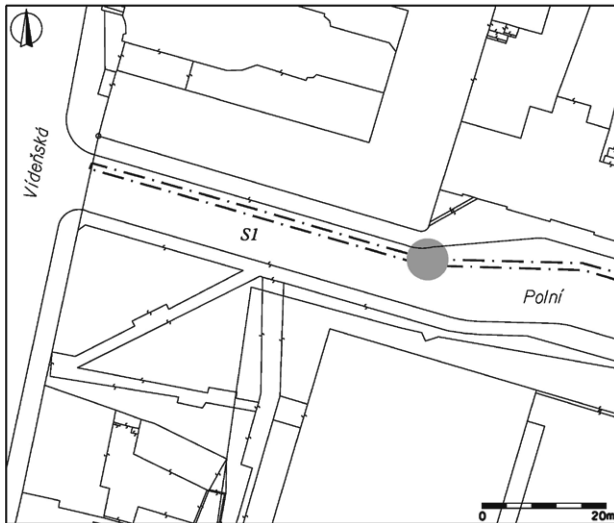
Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

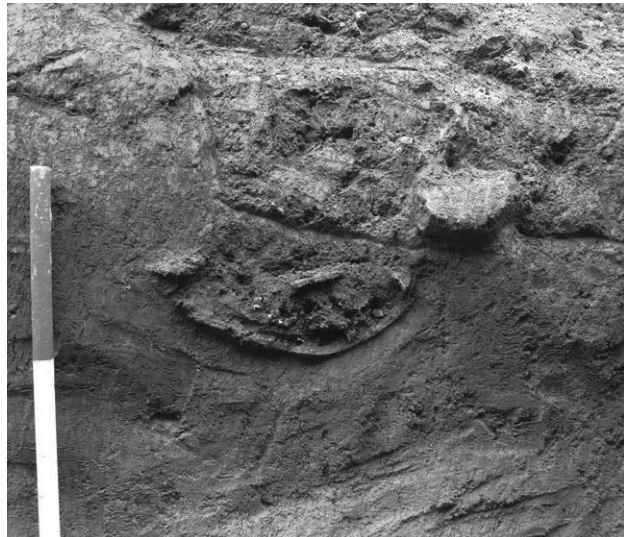
ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 2. Brno – Štýřice. Poloha zachyceného hrobu na ulici Polní.

Abb. 2. Brno – Štýřice. Die Lage des erfassten Grabes auf der Polní-Straße.

Obr. 3. Brno – Štýřice. Pohled na stěnu výkopu pro plynovod se zachyceným pohřbem (jevišovická kultura ?).

Abb. 3. Brno – Štýřice. Blick auf das Profil der Gasleitung mit dem entdeckten Begräbnis (Jevišovicer Kultur ?).

Literatura

Medunová-Benešová, A. 1993: Jevišovická kultura. In: Podborský, V. (ed.) s kolektivem: *Pravěké dějiny Moravy*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 191–200.

Peška, J. 1999: K vybraným problémům relativní chronologie v období mladého a pozdního eneolitu na Moravě. *Pravěk NŘ* 1999/9, 243–268.

Peška, J. 2013: *Morava na konci eneolitu*. Olomouc: Akademické nakladatelství Cerm.

Resumé

Brno (Kat. Štýřice, Bez. Brno-město), Polní Sraße (Parz. Nr. 433/1, 386/2, 385/25, 385/18). Jevišovicer kultur (?). Brandgrab (?). Rettungsgrabung.

BŘEZOVÁ (K. Ú. BŘEZOVÁ U VÍTKOVA, OKR. OPAVA)

„Poruba“. KŠK. Ojedinelý nález – sekeromlat. Povrchový průzkum.

Někdy v první polovině devadesátých let byl při zemědělských pracích jižně od obce Březová u Vítkova nalezen kamenný sekeromlat, náležící kultuře se šňůrovou keramikou, který je publikován až nyní

(je deponován v soukromé sbírce). Na základě tohoto zjištění zde byl proveden v r. 2016 povrchový sběr (viz níže).

Podle slov místních obyvatel byl sekeromlat nalezen na trati Poruba, nacházející se mezi obcemi Březová, Jančí a Gručovice, resp. na bezejmenném kopci o výšce 527 m n. m., západně od silnice první třídy č. 57 (49.7760836N, 17.8605364E). Směrem k jihu se lokalita svažuje k drobné vodoteči Červenka.

Nalezený sekeromlat je 16 cm dlouhý. Jeho povrch je poškozen četnými vrypy (zřejmě v důsledku moderní orby), na několik málo místech je však patrný původní hlazený povrch, patrně bez dalšího zdobení (obr. 4). Typologicky odpovídá tzv. sekeromlatům typu A, které řadíme do nejstaršího období kultury se šňůrovou keramikou (Buchvaldek 1967, 51–52, Abb. 7: AHA).

Na základě výše uvedených informací byl v udané lokalitě proveden povrchový sběr. Během tohoto průzkumu zde nebyly zjištěny žádné stopy dřívějšího osídlení. Prozatím se tak jedná o ojedinelý nález, který ale dokládá přítomnosti lidu se šňůrovou keramikou na území českého Slezska v její nejstarší fázi.

Jan Anlauf

Literatura

Buchvaldek, M. 1967: *Die Schnukeramik in Böhmen*. Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et Historica - Monographia XIX. Praha: Univerzita Karlova.

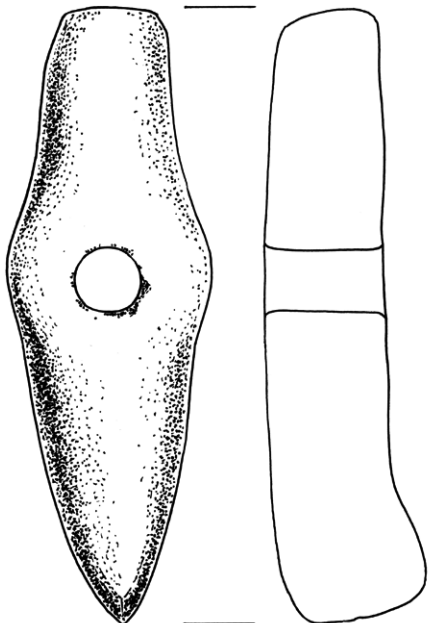
Resumé

Březová (Březová u Vítkova Cadastre, Opava District), „Poruba“. Corded Ware culture. Solitary find – battle-axe. Surface survey.

DRŽOVICE (K. Ú. DRŽOVICE NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

„U hřbitova“/„Díly odvrhoviční“ (parc. č. 513/1 a 513/2). KNP. Sídliště. Záchranný výzkum.

V měsících květnu a červnu 2016 proběhly zemní práce související s „úpravou a rozšířením hřbitova v Držovicích, okr. Prostějov“ (Fojtík 2016). Tyto byly prováděny drobným záchranným archeologickým výzkumem, který potvrdil nebývale intenzivní pravěké a raně historické osídlení místa (k rozsáhlé polykulturní lokalitě blíže např. Fojtík 2014, 49–52, lokalita č. 4 v mapě na str. 63, obr. na str. 65–67, 69–71 a 74; k bohatému eneolitickému osídlení Fojtík, Šmíd 2014). Zachyceny byly sídlištní aktivity lidu kultury s moravskou malovanou keramikou, kultury nálevkovitých pohárů, kultury mohylové, lužické i slezské fáze komplexu lužických popelnicových polí a též Slovanů raného středověku (cf. příslušné oddíly v tomto čísle Přehledu výzkumů).

Obr. 4. Březová. Kamenný sekeromlat kultury se šňurovou keramikou typu A.

Fig. 4. Březová. Stone battle-axe of the type A. Corded Ware culture.

Ve výplni zásobní jámy – „sila“ kultury nálevkovitých pohárů (obj. K 508/2016; obr. 5) byla, spolu s průkaznou kolekcí keramiky baalberského stupně KNP (obr. 6), nalezena též tzv. láhev s límcem (obr. 6: 4), která je dosud jediným takto datovaným kusem pocházejícím z geografického území Moravy; hlína odebraná z její vnitřní stěny byla podrobena geochemické analýze, jež potvrdila přítomnost blíže nespecifikovaného oleje rostlinného původu (k nálezů podrobněji Fojtík, Šmíd 2016).

Pavel Fojtík

Literatura

Fojtík, P. 2014: Pravěké a raně historické osídlení katastru obce Držovice, okr. Prostějov. *Střední Morava* 38, 43–74.

Fojtík, P. 2016: *Držovice na Moravě 2016, „Úprava a rozšíření hřbitova v Držovicích, okr. Prostějov“, č. akce 172/16*. Rkp. nálezové zprávy. Uloženo: Archiv Ústavu archeologické památkové péče Brno, č. j. 449/16, Brno.

Fojtík, P., Šmíd, M. 2014: Držovice na Moravě, okr. Prostějov, poloha „U hřbitova“. Profil eneolitického osídlení lokality. *Pravěk NŘ* 22, 5–36.

Fojtík, P., Šmíd, M. 2016: Láhev s límcem z objektu baalberského stupně kultury nálevkovitých pohárů z Držovic (k. ú. Držovice na Moravě), okr. Prostějov. *Pravěk NŘ* 24, 23–42.

Resumé

Držovice (Kat. Držovice na Moravě, Bez. Prostějov), „U hřbitova“/ „Díly odvrhoviční“ (Parz. Nr. 513/1, 513/2). Trichterbecherkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 5. Držovice. Zásobní jáma č. 508/2016.

Abb. 5. Držovice. Vorratsgrube Nr. 508/2016.